

عنوان مقاله:

کلان ساختار مقامات های صوفیان و نقش ایدئولوژیک آن

محل انتشار:

فصلنامه نقد ادبی، دوره 10، شماره 37 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسنده:

داوود پورمظفری - Assistant Professor of Persian language & Literature, Shahid Chamran University of Ahvaz

خلاصه مقاله:

در این مقاله ابتدا نشان داده ایم که در مقامات های صوفیان، کلان ساختاری وجود دارد که در این ژانر همواره تکرار می شود. آن گاه نقش ایدئولوژیک هر یک از عناصر این کلان ساختار را تشریح نموده و به نقش آن در روابط قدرت نیز پرداخته ایم. کلان ساختاری که شاکله مقامات های صوفیان است از ذکر اصل و نسب مشایخ آغاز می شود و با بیان پیشگویی های دیگران درباره درخشش معنوی آن ها، ریاضت های طاقت فرسا و کرامت ها ادامه می یابد و با مرگ شگفت انگیز آن ها به پایان می رسد. در این ساختار، کرامت نقشی برجسته دارد و کل ساختار را تحت تاثیر قرار می دهد. اصل و نسب سازی ها و پیشگویی ها و ریاضت ها همگی در حکم «تمهیداتی» برای ظهور کرامت عمل می کنند و مرگ-های شگفت و تنازع های گفتمانی در حکم «امتداد» نیروی کرامت اند. نقش عمده این کلان ساختار در مقامات های صوفیان این است که ضمن اثبات کرامت و امور خارق عادت برای مشایخ تصوف، دسترسی دیگران را به منبع قدرت گفتمان تصوف؛ یعنی کرامت، محدود یا غیرممکن سازد. این کارکرد ویژه موجب می شود تا در مفصل بندی گفتمان تصوف تغییراتی پدید آید و خرده گفتمانی جدید به نام «گفتمان اهل کرامت» شکل بگیرد. همین گفتمان راه را برای ورود گفتمان تصوف در مناسبات سیاسی و اجتماعی هموار می سازد.

کلمات کلیدی:

mysticism, Maqâmâts, Sufis biographies, small miracle
صوفیان، کرامت، تصوف، مقامات، زندگی نامه های

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1836128>

